

Κριτήριο Αξιολόγησης Β' Τετραμήνου

Ευριπιδη Ελένη

ΕΛΕΝΗ:

μισεί ο θεός τη βία και προστάζει
 ν' αποκτούν όλοι δίκαια τ' αγαθά τους.
 Ας μη ζητάει κανείς άδικα πλούτη.
 Ο ουρανός κι η γης είναι για όλους
 και πρέπει μες στο σπίτι του καθένιας
 τα καλά να συνάζει, όχι το ξένο
 βίος στανικά να κλέβει.⁷ Στο γονιό σου
 μ' έδωσεν ο Ερμής να με φυλάξει
 –καλό απ' τη μεριά, κακό απ' την άλλη–⁸
 για τον άντρα μου εδώ που με γυρεύει.
 Πώς θα με πάρει, άμα χαθεί; Ο Πρωτέας
 σ' ένα νεκρό μια ζωντανή θα δώσει;
 Το θεό και το γονιό σου ράτα· θέλουν
 ό,τι ο καθένιας έχει, πάλι πίσω
 να του το δώσουν ή όχι; Βέβαια θέλουν.
 Μη χαριστείς στον άδικο αδελφό σου,
 το δίκαιο πατέρα σου αδικώντας.
 Προφήτισσα είσαι, στους θεούς πιστεύεις.

1000

1005

1010

Το δίκιο θ' ατιμάσεις του γονιού σου
 κι έναν κακό αδελφό θα ευχαριστήσεις;
Ντροπή για σε τα θεία να τα γνωρίζεις,
τα τωρινά και τα μελλούμενα, όλα,
και να μην ξέρεις τη δικαιοσύνη.⁹
 Με δέρνουν δυστυχίες, λύτρωσέ με,
 την τύχη μου έτσι λίγο βοηθώντας.

1015

1020

όλοι μισούνε την Ελένη, βουίζει
 ολάκερ' η Ελλάδα πως δεν ήμουν
 στον άντρα μου πιστή και στις Φρυγίας
 πήγα να ζήσω τα χρυσά παλάτια.¹⁰
 Όταν ξαναγυρίσω όμως στη Σπάρτη
 και μάθουν και το δουν πως απ' το δόλο
 των θεών αφανιζόντουσαν στη μάχη
 και πως εγώ δεν πρόδωσα τους φίλους,
 φρόνιμη θα με πουν και τίμια¹¹ πάλι.
 θα παντρευτεί κι η κόρη μου, που τώρα
 κανείς γαμπρός δεν τη ζητά, θ' αφήσω
 την ξενιτιά μου εδώ τη μαύρη κι όλα
 τα καλά θα χαρώ του σπιτικού μου.

1025

1030

Ονοματεπώνυμο: Τμήμα: Ημερομηνία: 16/3/2026

A1. Συμπληρώστε με την κατάλληλη λέξη, φράση ή και πρόταση. (3 μονάδες)

1. Η Ελένη καταφεύγειγια να πείσει την Θεονόη, σε αντίθεση με που θα κάνει χρήση ο Μενέλαος αμέσως μετά.

2. Η Ελένη επιχειρηματολογεί και σε σχέση με τις ωφέλειες που θα προκύψουν για την ίδια όταν

3. Η Θεονόη τίθεται σε Με το μέρος του πατέρα της υπηρετώντας ή με το μέρος του αδελφού της διαπράττοντας

A2. Αντιστοιχίστε τους στίχους με το περιεχόμενο των επιχειρημάτων. (3 μονάδες)

Αντιστοιχίστε τους στίχους του κειμένου που σας παρατίθενται με το αληθινό τους νόημα

1. «την παλιά σου ευσέβεια / για χάρη του αδερφού σου μη προδώσεις» (στ. 993-994) και «Ντροπή για σε τα θεία να τα γνωρίζεις, / τα τωρινά και τα μελούμενα, όλα, και μην ξέρεις τη δικαιοσύνη» (1016-1018)	Α. Οι θεοί δεν αγαπούν τη βία και μισούν τους ανθρώπους που μαζεύουν πλούτη με αδικίες και κλοπές.
2. πάντα μισεί ο θεός της βία και προστάζει να αποικτούν όλοι δίκαια τα αγαθά τους (997-998)	Β. Να μιμηθεί τους τρόπους του ενάρετου πατέρα Πρωτέα, γιατί αν υπακούσει στη βούληση του άδικου αδελφού της, θα ατιμάσει το όνομα του πατέρα της, που ήταν τόσο ενάρετος όσο ζούσε.
3. Μη χαριστείς στον άδικο αδελφό σου, / το δίκαιο πατέρα σου αδικώντας (1012-1013) Και «Για τα παιδιά είναι η πιο μεγάλη δόξα, / να θέλουν στους καλούς γονείς να μοιάσουν» (στ. 1041-1042)	Γ. Θα λυτρωθεί η Ελένη και όλη της οικογένεια από τα κακά που τους βασανίζουν και θα αποκατασταθεί το όνομα της όπως είναι και το δίκαιο.
4. φρόνιμη θα με πουν και τίμια πάλι / θα παντρευτεί κι η κόρη μου που τώρα κανείς γαμπρός δεν τη ζητά (1030 έως 1032)	Δ. Αν υπακούσει στη διαταγή του άδικου αδελφού της, τότε θα φανεί ότι η ίδια, αν και μάντισσα, δεν ξέρει από θεία δικαιοσύνη. Αντίθετα, θα πρέπει να σταθεί στο ύψος της, αφού είναι ιέρεια.

B1. Στη ρήση της Ελένης υπάρχουν στοιχεία που θα μπορούσαν να χαρακτηρίσουν έναν κώδικα ηθικής συμπεριφοράς. Να τα επισημάνετε και να προσδιορίσετε τον κώδικα ηθικής που συγκροτούν. Ποια/-ες η/οι σκοπιμότητα/-ες της ηρωίδας επικαλούμενη αυτόν τον κώδικα ηθικής; (4 μονάδες)

B2. Χαρακτηρίστε την Ελένη μέσα από τα λεγόμενα της. (μονάδες 3)

Γ1. «Στο γονιό σου με έδωσε ο Ερμής και να μη ξέρεις τη δικαιοσύνη» (στ. 1003—1019). Αναλύστε τα είδη των επιχειρημάτων που χρησιμοποιεί εδώ η Έλενη. (μονάδες 4)

Γ2. Οι στίχοι 1020-1030 «Με δέρνουν δυστυχίες φρόνιμη θα με πουν και τίμια πάλι» προσφέρονται για «διπλή» ανάγνωση και μπορούν να χαρακτηριστούν αμφίσημοι. Εξηγήστε τη σχέση των στίχων αυτών με την πολιτική πραγματικότητα της εποχής που ο Ευριπίδης παρουσίασε την τραγωδία Ελένη στην αρχαία Αθήνα. (μονάδες 3)